

Módszertani megjegyzések

A külföldi leányvállalatok statisztikája (FATS) egyrészt a Magyarországon működő külföldi irányítású leányvállalatok tevékenységét figyeli meg (inward FATS), másrészt tárgya a magyar ellenőrzés alatt álló, külföldön működő leányvállalatok tevékenysége (outward FATS) is. Az utóbbira vonatkozó aggregált adatok részletes publikálása a kisszámú megfigyelt sokaság és az ezzel összefüggésben felmerülő adatvédelmi okok miatt nem lehetséges, ezért a kiadvány csak az inward FATS-adatok alapján készült.

Külföldi irányítás alatt állónak tekintünk egy vállalkozást, ha a vállalat működését meghatározó stratégiai döntéseket nem magyarországi székhelyű szervezetek vagy magánszemélyek hozzák meg.

A statisztika a **nem pénzügyi vállalkozások** esetében a teljesítményre (árbevétel, termelési érték, hozzáadott érték, vásárolt termékek és szolgáltatások összes értéke, valamint ebből a változatlan formában értékesített termékek és közvetített szolgáltatások, személyi jellegű kiadások), a munkaügyre (foglalkoztatottak száma, alkalmazottak száma), a kutatás-fejlesztésre (K+F-ráfordítás és -létszám) és a bruttó beruházásokra vonatkozó mutatókat figyeli meg. A 2008–2012. tárgyéveket bemutató kiadványok a TEÁOR'08 szerinti B–N (kivéve K) nemzetgazdasági ágakban működő vállalkozások adatai alapján készültek, míg a 2013-as tárgyévtől az elemzés kiterjed az S95-ágazat leányvállalataira is. 2013-tól időbeli összehasonlítás esetén – ahol az adat rendelkezésre állt – viszonyítási alapként a korábbi tárgyévek S95-ágazatot is tartalmazó, korrigált adatait használtuk.

A **pénzügyi vállalatok** mutatói az árbevétel vagy termelési érték (ágazattól függően), valamint a foglalkoztatottak száma.

A megfigyelt tárgyév december 31-i állapotának megfelelő adatokat a leányvállalat tevékenysége, valamint a leányvállalat irányítását végző szervezet székhelyének, vagy magánszemély állandó lakóhelyének országa szerint csoportosítjuk.

A szakstatisztika összeállításának folyamatában módszertani szempontból három szakasz különíthető el, amelyekben a felhasznált adatok forrása különböző.

1. A statisztikai megfigyelés vonatkozási körének meghatározása

A külföldi tulajdonlás megállapítása a nagy szervezetek esetében a Magyar Nemzeti Bank által kiadott „Tőkebefektetések éves adatszolgáltatása” c. *kérdőívek* (2016-ban a vállalkozások 15%-a), a kérdőíven nem jelentőknél az *adóbevallások* (a tárgyévben a vállalkozások 78%-a), valamint *más egyéb források* segítségével (7%) történik.

2. A végső irányítást végzők (UCI)¹ székhelyének meghatározása

A statisztika összeállításánál a legnagyobb kihívást a tulajdonosi láncolat végén lévő, irányító szervezet vagy magánszemély székhelyének meghatározása jelenti, amelyre a vállalkozás nagyságától függően több módszert is alkalmazunk.

Az Európai Unió statisztikai hivatala (Eurostat) felismerve azt, hogy a multinacionális szervezetek esetében minden tagország statisztikájában a végső irányító szervezetre vonatkozóan azonos székhellyel kell megjelenni, létrehozta az *EuroGroup regisztert*, amely olyan vállalkozások végső irányító szervezetének információit tartalmazza, amelyeknek az Európai Unió valamely országában van a székhelye. Az EuroGroup regiszterből származó, a KSH vállalatcsoport regisztere (VCSR) alapján ellenőrzött információkból meghatározott vállalkozások 2016-ban a magyarországi külföldi irányítású vállalkozások 36%-át adták, súlyuk azonban ennél jóval nagyobb, hiszen az általuk realizált árbevétel az összes Magyarországon működő külföldi irányítású leányvállalat 95%-át teszi ki.

---

¹ Ultimate controlling institutional unit.

Az EGR-ben nem szereplő vállalkozásoknál az 1 milliárd forint feletti árbevételű, vagy 100 fő feletti, vagy 20 milliárd forint feletti beruházással rendelkező vállalatok esetében *nyilvános hatósági és céges információkat* (elsősorban internetoldalak, 2016-ban a vállalkozások 6,3 és az árbevétel 3,1%-a) is felhasználva határozzuk meg az országot.

A kis szervezeteknél a nagyszámú sokaság miatt a fenti módszer nem alkalmazható. Kisebb hányaduknál (2016-ban a vállalkozások 4,0 és az árbevétel 0,1%-a) a hiányzó országkódok *cégbírósági adatokból származnak*, többségükénél (2016-ban a vállalkozások 54 és az árbevétel 1,6%-a) pedig az országkódokat *pótlási eljárással* határozzuk meg.

3. A mutatók meghatározása

A szervezetek teljesítmény-, beruházási, és munkaügyi mutatóinak értékét az éves gazdaságszerkezeti statisztikából (SBS) vesszük át. Az átvett mutatók a 19 főnél többet foglalkoztató szervezetek esetén adatgyűjtésből („Éves teljesítménystatisztikai adatok”, „Éves beruházásstatisztikai jelentés”, „Éves munkaügyi jelentés”) származnak, ennél kisebb szervezeteknél pedig részben adminisztratív adatforrásokból (adóbevallások) ismertek, részben pedig becslés alapján készülnek.

A 2016. évi **előzetes adatok** alapját a 2016. évi *alapsokaság* képezi, amelyben a *végző irányítók* adatait a VCSR alapján ellenőrzött 2017. évi EGR-adatokból, valamint az EGR-ben nem szereplő, 4 milliárd forint feletti árbevételű vállalkozások esetén nyilvános hatósági és céges információk segítségével a 2016. december 31-i állapotnak megfelelően aktualizáltuk. A szervezetek teljesítmény-, beruházási és munkaügyi *mutatói* a 2017. évi előzetes SBS-adatokból származnak.

A külföldi irányítású leányvállalatok feldolgozóipari tevékenységének technológiai színvonal szerinti elemzése az Eurostat által kidolgozott [módszertan](#) alapján készült.

Bővebb módszertani leírás a [KSH honlapjáról](#) érhető el.